EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 15. 12. 2025
COM(2025) 860 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Prvá výročná správa o interoperabilite v Únii

{SWD(2025) 975 final}

OBSAH

KONTEXT A SÚVISLOSTI 2

ŠTRUKTÚRA 2

SÚČASNÝ STAV VYKONÁVANIA 3

Správa 3

Faktory 4

Podporné opatrenia 6

Posúdenia interoperability 9

SPOLUPRÁCA MEDZI KOMISIOU A INÝMI ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI 12

ZÁVER A POHĽAD DO BUDÚCNOSTI 12

KONTEXT A SÚVISLOSTI

AKTOM O INTEROPERABILNEJ EURÓPE SA KLADÚ ZÁKLADY PLYNULO PREPOJENEJ DIGITÁLNEJ EURÓPY

Ako digitálna transformácia EÚ napreduje, v akte o interoperabilnej Európe[1], ktorý nadobudol účinnosť 11. apríla 2024, sa stanovuje základný rámec posilnenia cezhraničnej interoperability a inovácií vo verejnom sektore. Akt je hybnou silou pri plnení cieľa digitálneho desaťročia[2] spočívajúceho v dosiahnutí toho, aby bolo 100 % kľúčových verejných služieb do roku 2030 online. Reaguje na rastúcu potrebu plynulých cezhraničných služieb: keďže 150 miliónov občanov EÚ žije v pohraničných regiónoch a dva milióny každodenne dochádzajú do iného členského štátu, prepojené verejné správy sú kľúčové. Silnejšie digitálne správy nielenže zabezpečia plynulosť služieb, ale dosiahnu aj úspory v očakávanej výške až päť miliárd EUR ročne vďaka väčšej efektívnosti[3].

V tejto prvej výročnej správe, ktorú Komisia predkladá Európskemu parlamentu a Rade podľa článku 20 ods. 4 aktu o interoperabilnej Európe, sa skúma celkový pokrok pri vykonávaní aktu a zdôrazňujú sa úspechy, výzvy a budúce smerovanie. Uplatňuje sa v nej štruktúrovaný prístup, pričom sa začína širším kontextom aktu a potom sa prechádza na podrobný pohľad na jeho vykonávanie a vplyv. Zatiaľ čo táto správa sa zameriava na počiatočný pokrok a začatie nových iniciatív, v budúcich správach sa použijú výsledky plnohodnotného mechanizmu monitorovania, v ktorom sa bude využívať rozširujúci sa súbor údajov s cieľom analyzovať trendy, prekážky a hybné faktory. Vďaka tomu získame komplexný prehľad o stave interoperability v EÚ.

ŠTRUKTÚRA

Ustanoveniami aktu o interoperabilnej Európe sa zaviedol spoľahlivý rámec spolupráce vo verejnom sektore, ktorým sa zabezpečuje, aby sa mohli služby plynule poskytovať cez územné, sektorové a organizačné hranice. Hlavné články aktu sú zoskupené do štyroch hlavných kategórií: správa, faktory umožňujúce interoperabilitu, podporné opatrenia na účely vykonávania a posúdenia interoperability. Posledná kategória zahŕňa tvorbu politík pripravených na digitalizáciu.

1 Nariadenie – EÚ – 2024/903 – SK – EUR-Lex.
2 Digitálne desaťročie Európy: ciele do roku 2030 | Európska komisia.
3 EUR-Lex – 52022SC0721 – SK – EUR-Lex.

Obrázok 1 – Akt o interoperabilnej Európe – časti

Táto prvá správa sa zameriava na vykonávanie aktu od nadobudnutia jeho účinnosti do júla 2025 a jej súčasťou sú niektoré prvky z monitorovacích činností podľa článku 20. Vzhľadom na prebiehajúce vykonávanie aktu ešte neboli dostupné komplexné údaje, ktoré by umožnili získať poznatky z mechanizmu monitorovania interoperabilnej Európy. Ďalšie informácie o tejto otázke sa podrobne uvádzajú v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k tejto správe[4].

SÚČASNÝ STAV VYKONÁVANIA

Správa

Právny základ

Rámec správy stanovený týmto aktom bol za posledný rok v plnej miere zavedený, ako sa podrobne uvádza v ďalšom texte.

Vykonávacie opatrenia

Za posledný rok sa dosiahol významný pokrok pri zavádzaní silnej štruktúry správy.

- Ako sa stanovuje v článku 15, **výbor pre interoperabilnú Európu a jeho stála pracovná skupina** začali formálne fungovať v štvrtom štvrťroku 2024 a zabezpečili inštitucionálny rámec potrebný na koordináciu vykonávania aktu v celej EÚ. Výbor navyše v máji 2025 prijal **svoj pracovný program**, ktorý sa bude pravidelne aktualizovať s cieľom usmerňovať vypracúvanie budúcich programov zasadnutí výboru.
- V súlade s článkom 16 začalo v máji 2025 prostredníctvom portálu interoperabilnej Európy oficiálne fungovať **spoločenstvo pre interoperabilnú Európu**. Predstavuje priestor na spoluprácu členských štátov, inštitúcií a zainteresovaných strán na účely výmeny skúseností a najlepších postupov a spoločného vytvárania riešení.
- V súlade s článkami 17 a 18 si 26 z 27 členských štátov určilo svoje **vnútroštátne príslušné orgány** v právne záväznej lehote do 12. januára 2025, ako sa vyžaduje v článku 17, a subjekty Únie si určili svojich **koordinátorov interoperability** podľa článku 18. Uvedené umožnilo súdržný prístup k vykonávaniu a koordinácii v celej EÚ.

[4] SWD(2025) 975.

- S cieľom vypracovať **prvý program interoperabilnej Európy** v súlade s článkom 19 bola v prvom štvrťroku 2025 vytvorená osobitná skupina, do ktorej patria členovia stálej pracovnej skupiny. Osobitná skupina pripravila verejnú konzultáciu, ktorá sa začala na portáli interoperabilnej Európy v júni 2025, s cieľom zabezpečiť, aby sa v rámci budúcich priorít zohľadňovali príspevky a očakávania širokej škály zainteresovaných strán[5].

Úvahy do budúcnosti

V budúcnosti sa pozornosť obráti k formálnemu **prijatiu programu interoperabilnej Európy** výborom. Prostredníctvom tohto programu sa zabezpečí komplexný rámec zameraný na usmernenie snáh v oblasti interoperability v EÚ a prebiehajúce iniciatívy sa zosúladia s dlhodobými cieľmi a vyvíjajúcimi sa potrebami členských štátov a inštitúcií EÚ. Ďalej sa bude zlepšovať **rámec monitorovania**. Napokon **prvé výročné zhromaždenie spoločenstva** konané v októbri 2025 bude slúžiť ako kľúčové podujatie na ďalšiu podporu spolupráce, výmeny najlepších postupov a zapojenia zainteresovaných strán.

Faktory

Právny základ

Aktom o interoperabilnej Európe sa zavádza komplexný rámec na riešenie právnych, organizačných, významových a technických požiadaviek s cieľom zabezpečiť škálovateľné a prispôsobiteľné riešenia vo verejnom sektore. V záujme zaistenia účinného **zdieľania a opätovného používania** riešení sa v článku 4 inštitúciám EÚ a subjektom verejného sektora ukladá povinnosť zdieľať riešenia interoperability pre transeurópske digitálne služby. Výbor odporúča **riešenia interoperability** oprávnené na označenie „riešenie pre interoperabilnú Európu“. Aktom sa posilňuje **európsky rámec interoperability** ako spoločný referenčný bod a zavádza sa **portál interoperabilnej Európy** ako jednotné kontaktné miesto, pokiaľ ide o riešenia, technické špecifikácie a najlepšie postupy.

Vykonávacie opatrenia

- Výsledky mechanizmu monitorovania interoperabilnej Európy za rok 2025 sú dôkazom toho, že **všetky členské štáty** formálne **prijali aktuálnu verziu európskeho rámca interoperability**[6]. V záujme vykonania ustanovení článku 6 aktu sa v máji 2025 zriadila neformálna expertná skupina pre **európsky rámec interoperability novej generácie**, ktorá má poskytovať technické a strategické usmernenia k revízii rámca.
- V súlade s článkom 7 výbor v máji 2025 schválil **vymedzenie postupu a kritérií na označovanie riešení pre interoperabilnú Európu**. Tým sa zabezpečí, aby riešenia, ktoré spĺňajú vymedzené normy kvality a interoperability, mohli byť uznané a propagované na portáli aj v širšom spoločenstve. S cieľom vybrať prvé riešenia pre interoperabilnú Európu bola zriadená **špecializovaná osobitná skupina** zložená z členov stálej pracovnej skupiny. Od júna do augusta 2025 bola navyše na portáli

---

5 Konzultácia k programu na portáli: Vyjadrite svoj názor | Portál interoperabilnej Európy.

6 EUR-Lex – 52017DC0134 – SK – EUR-Lex.

otvorená **verejná konzultácia** s cieľom zozbierať prihlášky riešení interoperability, v prípade ktorých sa zváži udelenie označenia.

- V súlade s článkom 8 bol v štvrtom štvrťroku 2024 spustený **portál interoperabilnej Európy**. Slúži ako hlavné centrum informácií, zdrojov a nástrojov, ktorého cieľom je uľahčovať cezhraničné iniciatívy v oblasti interoperability. Na portáli je zaregistrovaných približne 10 000 používateľov a každý mesiac je zobrazených takmer 100 000 stránok. Na portáli okrem iných prvkov možno nájsť riešenia interoperability, správy o posúdení interoperability a priestor na rozhodnutia a dokumenty výboru; poskytuje priestor na spoluprácu na účely regulačných sandboxov a každý mesiac sa na ňom uverejňujú nové možnosti financovania v digitálnej oblasti. Do júla 2025 bolo na portáli zaznamenaných **670** aktívnych riešení[7]. Väčšina z nich (58,5 %) mala pôvod na úrovni EÚ. Ich vlastníkmi sú najmä subjekty EÚ (57,7 %), za ktorými nasledujú subjekty verejného sektora (34,5 %). Hlavným inštitucionálnym vlastníkom je Európska komisia, predovšetkým GR DIGIT.

Osvedčené postupy

VYKONÁVANIE EURÓPSKEHO RÁMCA INTEROPERABILITY ZO STRANY ESTÓNSKA

Estónsko v roku 2023 zaviedlo nový vnútroštátny rámec interoperability[8] s cieľom nahradiť jeho desaťročného predchodcu. Hoci nie je záväzný, ponúka praktické usmernenie k zásadám interoperability pre celú verejnú správu. Týmito zásadami sa zabezpečuje bezproblémová komunikácia a zdieľanie údajov medzi systémami IKT. Rámec je v súlade s európskym rámcom interoperability a predstavuje „živý rámec“, ktorý sa pravidelne aktualizuje, aby bol naďalej prispôsobiteľný a ľahko použiteľný, pričom k revíziám dochádza aspoň každé dva roky.

Uvedené dopĺňa pokrok Estónska vo viacerých iniciatívach zameraných na interoperabilitu a digitálnu odolnosť, najmä pokiaľ ide o prvé „veľvyslanectvo pre údaje“ na svete v Luxembursku[9]. Táto zabezpečená záloha údajov verejnej správy zaisťuje kontinuitu činností a je príkladom najlepšieho postupu v oblasti cezhraničnej správy údajov a interoperability. Táto iniciatíva je súčasťou širšej stratégie Estónska zameranej na posilnenie jeho digitálnej odolnosti a zachovanie ničím nerušených činností verejnej správy na základe silnej interoperability, ktorá podporuje zabezpečenú a bezproblémovú výmenu údajov medzi systémami. Keďže sa kritické údaje verejnej správy uchovávajú na zabezpečenom mieste mimo Estónska, veľvyslanectvo pre údaje predstavuje prvotriedny postup, pokiaľ ide o kontinuitu činností a riadenie obnovy po havárii, ktoré sú kľúčové na účely interoperability systémov.

---

7 Údaje z výsledkov mechanizmu monitorovania interoperabilnej Európy za rok 2025. Ďalšie informácie sú k dispozícii v dokumente SWD(2025) 975.

8 *Interoperability of the State Information System 2011* (Interoperabilita štátneho informačného systému v roku 2011) | Ministerstvo hospodárstva a komunikácií.

9 Veľvyslanectvo pre údaje v Luxembursku.

KATALÓG RIEŠENÍ S OTVORENÝM ZDROJOVÝM KÓDOM EÚ

Katalóg riešení s otvoreným zdrojovým kódom EÚ[10] je ukážkou toho, ako spoločné digitálne aktíva môžu podporovať efektívnosť, cezhraničnú spoluprácu a digitálnu suverenitu Európy. Verejné správy čoraz viac prechádzajú na otvorený zdrojový kód a v článku 4 aktu sa povzbudzuje zdieľanie riešení interoperability vrátane kódu, dokumentácie a odkazov na otvorené normy s cieľom podporiť transeurópske digitálne verejné služby.

V katalógu vytvorenom Európskou komisiou v rámci pilotných projektov iniciatívy týkajúcej sa bezplatných softvérových riešení s otvoreným zdrojovým kódom pre európske verejné služby (FOSSEPS) sa zhromažďujú riešenia z viacerých členských štátov, čo umožňuje ich opätovné použitie, spoluprácu a lepšiu interoperabilitu. Katalóg slúži ako trhovisko riešení s otvoreným zdrojovým kódom, ktorým sa povzbudzuje spolupráca, tvorivosť a efektívnosť pri súčasnom posilňovaní interoperability. Pôvodne vznikol v roku 2024 ako minimálny životaschopný produkt s príspevkami od Talianska, Nemecka a zo stránky code.europa.eu Komisie[11] a v súčasnosti zahŕňa aj Fínsko, Francúzsko, Holandsko a Švédsko. Iniciatívy ako katalóg riešení s otvoreným zdrojovým kódom EÚ a publiccode.yml prispievajú k budovaniu inovatívnejšieho, interoperabilnejšieho a efektívnejšieho digitálneho verejného sektora EÚ.

Úvahy do budúcnosti

V nadchádzajúcom období sa bude pozornosť z operačného hľadiska zameriavať na **prvú skupinu riešení pre interoperabilnú Európu**, ktoré sa majú predložiť výboru na schválenie. Riešeniam, ktoré výbor schváli, sa udelí označenie „riešenie pre interoperabilnú Európu“ a sprístupnia sa na portáli interoperabilnej Európy. V nadväznosti na prácu neformálnej expertnej skupiny pre európsky rámec interoperability sa navyše výboru v decembri 2025 predloží **projekt európskeho rámca interoperability novej generácie** s cieľom začať formálnu revíziu rámca. Okrem toho sa zriadi nová osobitná skupina zložená z členov stálej pracovnej skupiny, ktorá vypracuje **usmernenia k zdieľaniu a opätovnému používaniu** riešení interoperability. Portál interoperabilnej Európy sa prostredníctvom strojového prekladu preloží do všetkých úradných jazykov EÚ, aby sa zaistila široká dostupnosť.

Podporné opatrenia

Právny základ

V akte o interoperabilnej Európe sa stanovujú opatrenia na posilnenie interoperability v rámci všetkých členských štátov a subjektov prostredníctvom prispôsobenej podpory, inovácií, zručností a spolupráce. Článkom 10 sa zavádzajú **inovačné opatrenia** zamerané na vývoj nových alebo zlepšených riešení interoperability, a to často v spolupráci so

10 Katalóg riešení s otvoreným zdrojovým kódom EÚ | Portál interoperabilnej Európy.

11 code.europa.eu | GitLab.

subjektami GovTech, ako sú MSP, výskumné inštitúcie a startupy. V článkoch 11 a 12 **sa stanovujú regulačné sandboxy pre interoperabilitu** na účely testovania a validácie riešení v kontrolovanom prostredí. K dodatočnej podpore patria ďalšie materiály na odbornú prípravu v oblasti európskeho rámca interoperability a riešení pre interoperabilnú Európu vrátane riešení s otvoreným zdrojovým kódom a dobrovoľný mechanizmus **partnerského preskúmania** na zlepšenie spolupráce medzi subjektmi verejného sektora.

Vykonávacie opatrenia

Na podporu inovácií v oblasti interoperability boli zavedené viaceré podporné opatrenia.

- V súvislosti s článkami 11 a 12 **výbor pre regulačné sandboxy pre interoperabilitu** vykonáva dohľad nad fungovaním sandboxov, uľahčuje výmenu skúsenosti a poskytuje usmernenia k najlepším postupom. **Vykonávací akt týkajúce sa experimentálnych regulačných prostredí pre interoperabilitu**[12] bol prijatý v júli 2025 a stanovuje sa v ňom štruktúrovaný právny základ testovania inovačných digitálnych riešení a experimentovania s nimi v kontrolovanom prostredí. Tento rámec členským štátom a zainteresovaným stranám umožňuje testovať nové prístupy pri súčasnom zabezpečení dodržiavania zásad aktu a plnenia jeho cieľov.
- Komisia prostredníctvom programu Digitálna Európa v súlade s článkom 10 financuje **kľúčové iniciatívy** na posilnenie cezhraničnej spolupráce v digitálnej oblasti, inovačné opatrenia a GovTech (napr. **inkubátor GovTech** a **koordinačné a podporné opatrenie týkajúce sa inovačných a prepojených verejných správ**). V rámci druhej uvedenej iniciatívy sa pripravuje pôda pre budúci projekt s účasťou viacerých krajín zameraný na spoluinvestovanie do vývoja AI a kľúčových riešení interoperability pre verejné služby.
- Zručnosti verejného sektora v oblasti interoperability sa posilňujú prostredníctvom **vytvorenia akadémie interoperabilnej Európy**, ako sa stanovuje v článku 13. Komisia podporuje rozvoj certifikačného programu pre otázky interoperability. Od septembra 2024 do júna 2025 bolo zverejnených deväť nových kurzov, zapísalo sa 12 426 účastníkov a bolo doručených **2 716 certifikátov**. Miera doručených certifikátov dosahuje **34 %**[13]. Virtuálne podujatie s názvom Sezónna škola, ktoré sa konalo od 13. do 15. mája, pritiahlo viac než 500 účastníkov a zameriavalo sa na podporu európskej interoperability a ďalšie posilnenie výmeny poznatkov v tejto oblasti. Podujatie sa má konať každý rok.

Osvedčené postupy

VÝMENA ÚDAJOV O ŠTUDENTOCH

EMREX[14] je cezhraničná infraštruktúra umožňujúca zabezpečenú elektronickú výmenu údajov o študentoch, ako sú výpisy výsledkov štúdia a diplomy, medzi študentmi, vysokými školami a oprávnenými tretími stranami. Podporuje uznávanie akademických

12 Vykonávacie nariadenie – EÚ – 2025/1420 – SK – EUR-Lex.

13 Údaje z výsledkov mechanizmu monitorovania interoperabilnej Európy za rok 2025. Ďalšie informácie sú k dispozícii v dokumente SWD(2025) 975.

14 EMREX | Podpora študentskej mobility.

výsledkov v strojovo čitateľnom formáte a vo formáte PDF, interoperabilitu a opätovnú použiteľnosť v súlade s aktom a európskym rámcom interoperability[15], čím uľahčuje študentskú mobilitu.

Systém EMREX, ktorý sa pôvodne financoval z programu Erasmus+ (2015 – 2017), je teraz sebestačnou iniciatívou s otvoreným zdrojovým kódom, ktorú riadi EMREX User Group (EUG), čo je nezávislá medzinárodná sieť s účasťou viacerých zainteresovaných strán, ktorej súčasťou sú orgány verejnej správy, členovia akademickej obce aj subjekty GovTech. Iniciatíva v súčasnosti funguje vo viacerých krajinách vrátane Fínska, Holandska, Nórska, Švédska a Čile s čoraz rozsiahlejším zavádzaním v Nemecku.

Jej technická infraštruktúra zahŕňa zložky s otvoreným zdrojovým kódom dostupné na platforme GitHub na základe otvorenej licencie EUPL-1.2[16]. Bod prístupu k údajom v systéme EMREX rovnako ako zásuvný modul študentskej mobility, ktorý uľahčuje prenos záznamov o vzdelaní napríklad medzi univerzitou a prihlasovacím portálom, poskytuje spoľahlivý a štandardizovaný prístup k údajom o študentoch. Údaje sa vymieňajú v spoločnom formáte EMREX learning model object, prostredníctvom ktorého sa zabezpečuje, aby boli akademické záznamy štruktúrované interoperabilným a strojovo čitateľným spôsobom. Brána medzi systémami EMREX a DC4EU[17] predstavuje technické prepojenie založené na zásade „jedenkrát a dosť“, ktoré prepája systém EMREX s projektom Digital Credentials for EU (DC4EU) a tým posilňuje jeho úlohu v širšom európskom digitálnom ekosystéme vzdelávania. Prispieva k dôveryhodnej a zabezpečenej výmene údajov v súlade so zásadami EÚ, ako je eIDAS a zásada „jedenkrát a dosť“. Systém EMREX sa naďalej rozširuje, pričom na obzore je potenciálne zosúladenie s rámcom digitálnej identity EÚ a jednotnou digitálnou bránou. Vďaka tomu si získa pozíciu kľúčového faktora umožňujúceho dôveryhodnú výmenu údajov zameranú na používateľa v oblasti vysokoškolského vzdelávania aj mimo nej.

VZDELÁVANIE V OBLASTI INTEROPERABILITY V POĽSKEJ VEREJNEJ SPRÁVE

Poľsko dosahuje pokrok v oblasti digitálnej verejnej správy a interoperability prostredníctvom dvoch kľúčových iniciatív: opätovne použilo kurz akadémie interoperabilnej Európy s názvom „Interoperabilita: úvodný kurz“ a začalo realizovať štúdiu týkajúcu sa podnikovej architektúry verejnej správy. V rámci kurzu „Interoperabilita: úvodný kurz“[18], ktorý bol začlenený do poľskej vnútroštátnej platformy elektronického učenia sa[19] na základe licencie EUPL[20] a preložený v spolupráci s Európskou komisiou, sa budujú kapacity verejného sektora na základe zásad interoperability zosúladených s EÚ. Materiál na odbornú prípravu je vo všeobecnosti

15 Emrex, riešenie s otvoreným zdrojovým kódom na podporu študentskej mobility | Portál interoperabilnej Európy.
16 EMREX | GitHub.
17 Digital Credentials for Europe |DC4EU.
18 Interoperabilita: úvodný kurz | Akadémia EÚ.
19 Kurs wprowadzający do interoperacyjności | Portal Interoperacyjności i Architektury.
20 Úvod k licencii EUPL | Portál interoperabilnej Európy.

oceňovaný za svoju jasnosť a jednoduché používanie, čo Poľsko viedlo k tomu, aby proaktívne oslovilo Európsku komisiu s cieľom lokalizovať ďalšie kurzy, ako sú kurzy týkajúce sa posúdení interoperability a riešenia eGovERA©[21].

V štúdii podnikovej architektúry verejnej správy[22], ktorá sa začala realizovať koncom roka 2023, sa spájajú úvodné webináre, prezenčné semináre a pokročilá podpora vyspelosti s cieľom zvýšiť kapacitu organizácií verejného sektora v oblasti interoperability a podnikovej architektúry. Vychádza z úložiska podnikovej architektúry verejnej správy s cieľom podporiť uplatňovanie v praxi. Tieto iniciatívy, do ktorých je zapojených viac než 400 úradníkov z 26 organizácií, sú ukážkou toho, ako strategická odborná príprava a budovanie kapacít posilňujú správu, podporujú digitálnu transformáciu a prinášajú konkrétne výhody pre správy, podniky aj občanov.

Úvahy do budúcnosti

Postupy a podmienky na vytvorenie projektov na podporu vykonávania politík, ktoré sa zavádzajú v článku 9, sa vypracujú a predložia stálej pracovnej skupine v roku 2026. To môže viesť k **vytvoreniu prvého experimentálneho prostredia pre interoperabilitu**, čo by predstavovalo významný krok smerom k podpore inovácií vo verejnom sektore. Takisto by sa tým podporilo kontrolované testovanie cezhraničných riešení. Sandboxy členským štátom a zainteresovaným stranám umožnia experimentovať s novými digitálnymi prístupmi pri súčasnom zabezpečení dodržiavania zásad programu interoperabilnej Európy. Poznatky získané v rámci fungovania experimentálnych prostredí postupom času prispejú aj k zdokonaľovaniu politík interoperability a vývoju nových riešení. Akadémia do konca roka 2025 uverejní 12 **nových kurzov odbornej prípravy**, pričom tri z nich budú dostupné vo všetkých 24 úradných jazykoch EÚ. Napokon sa výboru predloží na schválenie metodika dobrovoľného **partnerského preskúmania**. Po jej schválení sa na portáli vytvoria podporné funkcie, ktoré sa budú propagovať prostredníctvom spoločenstva pre interoperabilnú Európu.

Posúdenia interoperability

Právny základ

V akte sa stanovujú **posúdenia interoperability** pre subjekty EÚ a subjekty verejného sektora s cieľom zabezpečiť, aby sa pred vykonaním vzali do úvahy otázky cezhraničnej interoperability spojené s transeurópskymi digitálnymi verejnými službami (článok 3). Posúdenia sú určené na hodnotenie vplyvu záväzných požiadaviek na digitálne verejné služby, na identifikáciu zainteresovaných strán a na overenie uplatniteľnosti a hodnotového príspevku existujúcich riešení interoperability pred rozhodnutím o nových alebo podstatne zmenených záväzných požiadavkách. Európska komisia v záujme uľahčenia tohto postupu poskytuje technické nástroje vrátane online nástroja na vyhotovovanie správ o posúdení a ich uverejnenie na portáli. Pre členské štáty je vďaka týmto nástrojom jednoduchšie identifikovať digitálne rozmery návrhov už v ranej fáze a od začiatku zapojiť vhodných expertov a zainteresované strany. Tieto nástroje im takisto umožňujú posúdiť, či majú zmeny

21 Úvod k riešeniu eGovERA© | Akadémia EÚ.
22 Studium AIP | Portal Interoperacyjności i Architektury.

alebo kompromisy v priebehu medziinštitucionálnych rokovaní významné dôsledky v digitálnej oblasti. Okrem toho poskytujú štruktúrovaný kanál na účely spätnej väzby a komunikácie, čo posilňuje schopnosť Komisie očakávať výzvy spojené s vykonávaním a zdokonaľovať svoje postupy tvorby politík.

Vykonávacie opatrenia

- Prijatím **usmernení pre posúdenia interoperability**[23] sa členským štátom pomáha zabezpečiť štruktúrovaný a konzistentný prístup k hodnoteniu interoperability v rôznych oblastiach. V týchto usmerneniach sa stanovuje jasný rámec posúdenia účinkov záväzných požiadaviek na cezhraničnú interoperabilitu, na zainteresované strany a na podporné riešenia pre interoperabilnú Európu. V druhom štvrťroku 2025 boli usmernenia preložené do všetkých jazykov EÚ a podporené dvoma správami o posúdení interoperability, ktoré predložili členské štáty (Cyprus a Nemecko), odkedy sa 12. januára 2025 začali uplatňovať povinné posúdenia interoperability.
- V rámci Komisie bol článok 3 aktu o interoperabilnej Európe vykonaný prostredníctvom **rámca tvorby politík pripravených na digitalizáciu**[24], ktorý nadobudol účinnosť v januári 2025. Komisia už na základe tohto štruktúrovaného prístupu vykonala **32 posúdení interoperability**[25], a to efektívne a s jasnou orientáciou na kvalitu[26]. Tento prístup je založený na troch hlavných prvkoch.
  - **Digitálna kontrola** sa vykonáva v rámci fázy plánovania politík a tvoria ju štyri stručné otázky, ktoré tímom pre jednotlivé politiky pomáhajú určiť, či iniciatíva má dôsledky v digitálnej oblasti.
  - **Usmernením k tvorbe politík pripravených na digitalizáciu** sa podporuje systematické začlenenie digitálnych faktorov do postupu tvorby politík.
  - **Legislatívny finančný a digitálny výkaz** alebo prípadne **digitálny výkaz.** Oba výkazy v prípade potreby slúžia ako posúdenie interoperability Komisie. V legislatívnom finančnom a digitálnom výkaze sa do bývalého legislatívneho finančného výkazu dopĺňa špeciálna kapitola týkajúca sa digitalizácie. Digitálny výkaz je zjednodušenou verziou na účely vykonávacích a delegovaných aktov.

Osvedčené postupy

POSÚDENIA INTEROPERABILITY PROSTREDNÍCTVOM RÁMCA TVORBY POLITÍK PRIPRAVENÝCH NA DIGITALIZÁCIU

---

23 Usmernenia pre posúdenia | Portál interoperabilnej Európy.

24 Tvorba politík pripravených na digitalizáciu | Portál interoperabilnej Európy.

25 Úložisko správ o posúdení | Portál interoperabilnej Európy.

26 Údaje z výsledkov mechanizmu monitorovania interoperabilnej Európy za rok 2025. Ďalšie informácie sú k dispozícii v dokumente SWD(2025) 975.

V rámci posúdenia sa vyzdvihli systémy na úrovni EÚ ako eIDAS[27] na elektronickú identifikáciu a rámec kybernetickej bezpečnosti EÚ[28] ako kľúčové faktory umožňujúce bezpečné a interoperabilné poskytovanie služieb bez identifikácie akýchkoľvek zostávajúcich cezhraničných prekážok.

Komisia na základe rámca tvorby politík pripravených na digitalizáciu v roku 2025 vykonala 32 posúdení interoperability vo vzťahu k politickým návrhom, pričom išlo napríklad o nariadenie o nástroji BridgeforEU[29] a nariadenie o digitálnom systéme prepravy odpadu[30], ktoré sú dostupné na portáli interoperabilnej Európy.

CEZHRANIČNÉ DIGITÁLNE VEREJNÉ SLUŽBY: VYHLÁSENIE O ŠVÉDSKO-FÍNSKEJ SPOLUPRÁCI

Vyhlásenie o švédsko-fínskej spolupráci[31] podpísané 16. septembra 2024 predstavuje kľúčový míľnik v rámci cezhraničnej spolupráce v digitálnej oblasti. Zameriava sa na interoperabilné digitálne verejné služby vrátane výmeny údajov o obyvateľstve a harmonizovanej úpravy podnikania s cieľom zlepšiť prístup a zvýšiť efektívnosť a spoľahlivosť pre občanov a podniky na oboch stranách hranice.

Vyhlásenie je založené na interoperabilite, ktorá umožňuje plynulé služby, silnejšiu kybernetickú bezpečnosť a lepšiu koordináciu pri súčasnej podpore hospodárskej integrácie a inovácií. Iniciatíva je dôkazom toho, že spoločné ciele a investície a harmonizované normy sú kľúčové na zabezpečenie úspešnej cezhraničnej spolupráce v digitálnej oblasti, a predstavuje vzor najlepšieho postupu s transeurópskym významom pre iné členské štáty EÚ.

Úvahy do budúcnosti

Ukázalo sa, že posúdenia interoperability sú cenné pri začleňovaní cezhraničnej interoperability do nových právnych predpisov a digitálnych verejných služieb od samého začiatku. Pokračujúca účinnosť bude závisieť od zefektívnenia postupov a usmernení, začlenenia nových priorít, ako je AI, správa údajov a kybernetická bezpečnosť, a zabezpečenia konzistentného uplatňovania vo všetkých členských štátoch a inštitúciách EÚ.

Na úrovni Komisie sa pripravuje interné usmernenie k posúdeniam interoperability na účely obstarávania. Skúma sa nástroj založený na AI s názvom AI4DRPM s cieľom čiastočne zautomatizovať digitálne výkazy a legislatívne finančné a digitálne výkazy a znížiť tak pracovné zaťaženie pri súčasnom zachovaní ich úlohy pri posudzovaní dôsledkov v digitálnej

---

27 Elektronická identifikácia, autentifikácia a dôveryhodné služby – zistite viac na stránke nariadenia eIDAS | Európska komisia.

28 Rámec kybernetickej bezpečnosti EÚ.

29 *Assessment report for BridgeforEU* (Správa o posúdení týkajúca sa nástroja BridgeforEU) | Portál interoperabilnej Európy.

30 *Assessment report for Digital Waste Shipment Regulation* (Správa o posúdení týkajúca sa nariadenia o digitálnom systéme prepravy odpadu) | Portál interoperabilnej Európy.

31 *Declaration on Swedish-Finnish Cooperation* (Vyhlásenie o švédsko-fínskej spolupráci).

oblasti. Tieto opatrenia sú zamerané na to, aby sa posúdenia interoperability stali základným kameňom lepšej právnej regulácie a vykonávania politík.

SPOLUPRÁCA MEDZI KOMISIOU A INÝMI ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI

Komisia za posledný rok posilnila spoluprácu so zainteresovanými stranami v záujme dosiahnutia pokroku v súvislosti s aktom o interoperabilnej Európe. Členské štáty sa zapájajú prostredníctvom výboru pre interoperabilnú Európu a jeho podskupín a formujú tak priority a program, zatiaľ čo koordinátori interoperability, experti a komunity praxe zabezpečujú, aby politiky a nástroje vychádzali z praktických skúseností. Do spolupráce sú zapojené aj kandidátske krajiny, medzinárodní partneri a normalizačné orgány, čo odráža prepojenosť digitálnych verejných služieb. Spolupráca v rámci aktu pre interoperabilnú Európu a jeho výboru ponúka prístupovým krajinám cennú príležitosť dosiahnuť súlad s normami EÚ v oblasti digitálnej správy v ranej fáze a tým urýchliť postupné začleňovanie do digitálneho jednotného trhu EÚ. Partnerstvami so zástupcami priemyslu, akademickej obce, občianskej spoločnosti a s medzinárodnými organizáciami sa podporujú riešenia s otvoreným zdrojovým kódom, trhy GovTech a experimentálne regulačné sandboxy, prispieva sa k zosúladeniu úsilia, predchádza sa zdvojovaniu a vytvárajú sa cezhraničné a medziodvetvové synergie.

ZÁVER A POHĽAD DO BUDÚCNOSTI

V tomto prvom roku vykonávania aktu o interoperabilnej Európe sa položili základy silnejšieho a súdržnejšieho digitálneho verejného sektora v celej EÚ. Tieto úspechy sú dôkazom toho, že interoperabilita už nie je čisto technickou otázkou, ale strategickým faktorom podporujúcim digitálnu suverenitu a konkurencieschopnosť Európy. Míľniky ako vytvorenie štruktúr správy, začatie vykonávania posúdení interoperability a prijatie kritérií pre riešenia s označením preukázali schopnosť EÚ konať spoločne. V nadchádzajúcom roku môžeme očakávať:

- prijatie prvého programu interoperabilnej Európy výborom, pričom sa stanovia priority na rok 2026 a ďalšie obdobie,
- schválenie prvej skupiny riešení pre interoperabilnú Európu výborom a usmernenia k zdieľaniu a opätovnému používaniu riešení,
- ďalšie podporné opatrenia pre členské štáty a subjekty EÚ vrátane kurzov odbornej prípravy, regulačných sandboxov, podporných projektov a mechanizmov partnerského preskúmania,
- ďalšie aktualizované usmernenia a nástroje na účely posúdení interoperability v záujme podpory zjednodušenia.

Ďalšie kroky si budú vyžadovať politický záväzok a investície, pričom pôjde o: zintenzívnenie zavádzania riešení s označením, začlenenie interoperability do významných politických

iniciatív EÚ, ako je akt o údajoch[32], nariadenie o jednotnej digitálnej bráne[33] a akt o AI[34], a posilnenie vedúceho postavenia Európy vo svete prostredníctvom dosiahnutia súladu s medzinárodnými normami. Komisia spoločne s členskými štátmi a partnermi bude tento program naďalej posúvať vpred a zabezpečovať, aby sa interoperabilita stala základným kameňom digitálnejšej, inkluzívnejšej a odolnejšej Európskej únie.

32 Nariadenie – EÚ – 2023/2854 – SK – EUR-Lex.
33 Nariadenie – 2018/1724 – SK – EUR-Lex.
34 Nariadenie – EÚ – 2024/1689 – SK – EUR-Lex.